

Per 1015/1997

10021463,2

COBISS #

TOGORSKA ALJICA

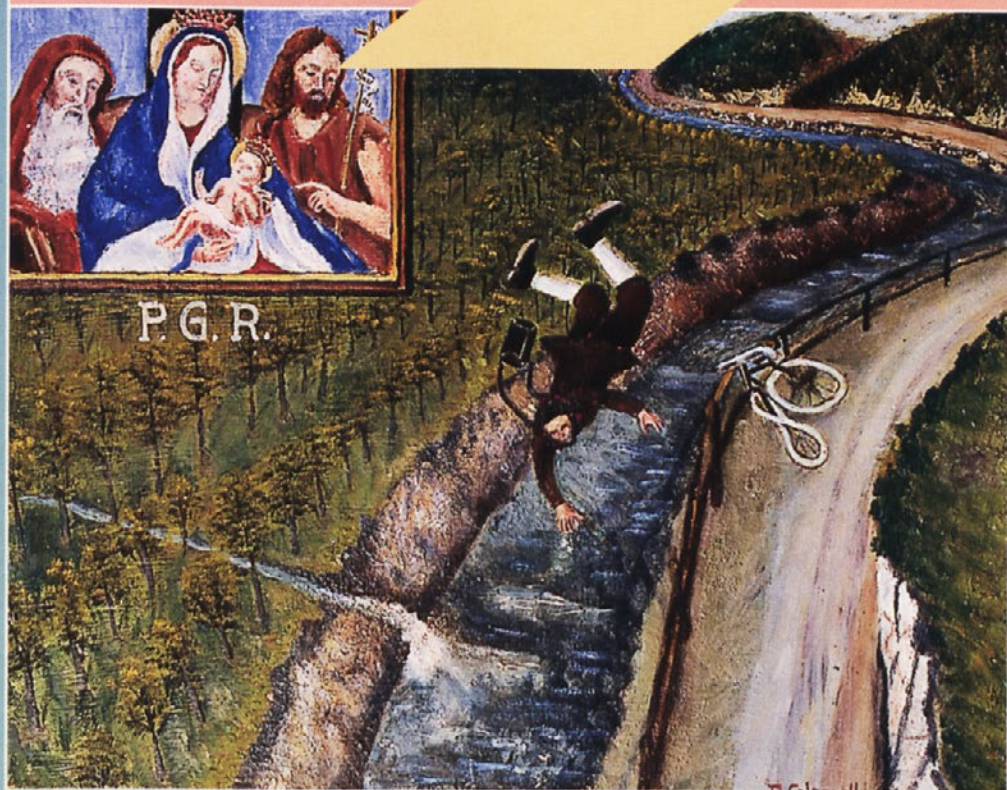
GLASILO PRIJATELJEV SVETE GORE

LETNIK III
ŠTEVILKA 2
JUNIJ 1997

P.G.R.

IZ VSEBINE

SPOROČILO SVETOGORSKE KRALJICE	3
ČUDEŽI SO ŠE MOGOČI	5
ZA DUHOVNO RAST	7
80 LET OD PRIKAZOVANJ V FATIMI	9
ZGOVOREN MOLK	11
SVETA GORA 1717	13
GORIŠKI NADŠKOF FRANČIŠEK BORGIA SEDEJ	14
BILO JE PRED 50 LETI	15
MOLITEV IZSELJENCEV ZA SLOVENIJO	17
PARKIRNI PROSTORI NA SVETI GORI	18
SREČANJE OBEH GORIC	20
PROŠNJE SVETOGORSKI KRALJICI	21
ZAHVALE SVETOGORSKI KRALJICI	22

Fotografija na naslovni strani:
VOTIVNA PODOBA

SVETOGORSKA KRALJICA

Glasilo prijateljev Svete Gore
pri Gorici
Revija izhaja štirikrat letno

Izdajatelj:

Frančiškanski samostan Sveta
Gora pri Gorici, Skalniška 17,
5250 Solkan

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Fr. Pashal Gorjup

Oprema:

Pavle Medvešček

Računalniški prelom:

GRAFY s.p.,
Nova Gorica, Cankarjeva 13

Tisk:

Studio GRAPH,
Nova Gorica, Industrijska 5

Naslov uredništva:

5250 Solkan, Skalniška 17,
telefon: 065/22-074

Rokopisov in slik ne vračamo.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št.
415-174/95 šteje Svetogorska kraljica
med proizvode, za katere se plačuje
5% davek od prometa proizvodov.

SVETOGORSKA KRALJICA se tiska na
reciklirnem papirju.

SPOROČILO SVETOGORSKE KRALJICE

Neverjetno hitro se bliža leto 2000. Letošnje leto je posvečeno Jezusu Kristusu; in kjer je Jezus, tam je tudi njegova Mati. Zgodovina Cerkve, ki je veličastno Jezusovo delo, je polna pričevanj.

Na prve Binkošti, ko se je porajala Cerkev, je bila prisotna Marija. Ob Mariji in zbranih apostolih je dobil Kristusov nauk nov polet. Z neverjetno naglenco se je širil po vsem tedaj znanem svetu.

Sredi leta 353 je v Rimu snežilo. V tistem času je krivoverski arianizem (učil je, da Jezus Kristus ni pravi Bog) žel velike uspehe. Ariječani so imeli svojo vojsko in oblast. Papež je bil preganjan in preko 300 škofov je bilo zaprtih. Nenadoma se je vse spremenilo. Cesar je naglo umrl in Cerkev je dobila svobodo. To svobodo je izbojevala Marija. Bile so nove Binkošti.

V 13. stoletju so se zopet pojavila krivoverstva (katari, albižani, valdežani). Valdežani so naredili vse, da bi se dokopali do cerkvenega premoženja; cele pokrajine so bile njihove. Pa se pojavi Marija; v cerkvi Marije Angelske v Porciunkoli s sv. Frančiškom popravlja

Cerkev. Zopet kot na prve Binkošti.

Leta 1539 se prikaže Marija na Skalnici in naroči: "Tukaj mi postavite hišo in me prosite milosti." Neverjeten Marijin poseg v takratno življenje Cerkve. Protestantizem, ki se je v tistem času izredno hitro širil, ni imel nobenega vpliva na ljudi našega naroda. Naši ljudje so ostali v pravi Kristusovi Cerkvi skupaj z Marijo - nove Binkošti. Ko so okoli leta 1600 po državnem ukazu morali vsi protestanti zapustiti slovenske dežele, med njimi skoraj ni bilo naših, slovenskih ljudi.

Leta 1717, tri leta po tolminskem uporu, ki je bil na strahoten način zatrt, se je naše ljudstvo želelo še bolj zblížiti z Marijo, zato so jo kronali za Kraljico: Tvoji smo, Tvoji hočemo biti; dogodile so se nove Binkošti.

V letu 1907 je naš narod ponovno daroval kroni Jezusu in Mariji. Nismo imeli svojih kraljev in kraljic. Zgodovina pa pričuje, da se je Ona skozi vsa stoletja naše zavesti vedno izkazala bolj Mater kot Kraljico.

Leta 1917 zažari Marija v Fatimi. Dokaz, da hoče biti s trpečim ljudstvom.

Nov val pobožnosti in čaščenja je vzvalovil vse do današnjih dni.

Skupaj z njo se pripravljamo na vstop v tretje krščansko tisočletje. Kakor je bila prisotna, ko se je na prve Binkošti po-

rajala Kristusova Cerkev, tako bo z nami tudi, ko bomo obhajali Jezusov 2000. rojstni dan. Skupaj z njo v Kristusovi Cerkvi. Nove Binkošti. Ohrani nam Vero, Dom in Rod.

p. Pashal

ČUDEŽI SO ŠE MOGOČI

Na svatbi v galilejski Kani, na katero so bili povabljeni tudi Jezus in njegovi učenci, je moralo vladati zelo prijetno vzdušje, kakršno je ob vsaki svatovski gostiji. Dan je mineval v sproščenem druženju sorodnikov in prijateljev, sosedov in znancev, ki so bili povabljeni, da se skupaj z nevesto in ženinom veselijo ob prazniku na novo nastale družine. Razen peščice odgovornih se ni nihče zavedal, da se slavnost zaradi pomanjkanja vina lahko hitro spremeni v bolečo zadrego novoporočencev in njihovih družin. Če bi na svatbi resnično zmanjkalo vina, bi dobronamerni sočustvovali, zlonamerni pa bi se s posmehom in privoščljivostjo ozirali na prihodnost teh dveh ljudi, ki sta že na začetku pokazala vso svojo nesposobnost. Kdor ne obvladuje današnjega dneva, bo ogoljufan tudi za jutrišnjega.

Marija nastopi z veliko mero tenkotčnosti in pozornosti. Njeno posredovanje je za množico neopazno. Kot mati, ki veruje, pristopi k sinu Jezusu in začne reševati pretečo zadrego. S preprostima besedama: "Vina nimajo" (Jn 2, 3), nakaže stisko gostiteljev. In se umakne. Med njo in Jezusa stopi njena neomajna vera, v kateri bolj čuti kakor ve, da bo Jezus storil vse, karkoli ga bomo prosili v njegovem imenu (prim. Jn 14, 13). Kakor da je že slišala Jezusove

besede: "Če bi imeli vero kakor gorčično zrno, bi rekli tej gori: 'Prestavi se od tod tja!', in se bo prestavila in nič vam ne bo nemogoče." (Mt 17, 20). Sledi samo še njeno naročilo strežnikom: "Kar koli vam reče, storite!" (Jn 2, 5). Nato Marija v dogajanju stopi v ozadje, evangelist Janez pa pripoveduje o prvem znamenju, ki ga je Jezus naredil v času svojega javnega delovanja.

Sama od sebe se vsiljuje primerjava med tem dogodkom in med prikazanjem Matere božje pastirici Uršuli Ferligojevi na Skalnici, Bernardki v Lurdu, trem pastirjem v Fatimi... Pastirici Urški je Marija naročila: "Povej ljudem, naj mi tukaj postavijo hišo in prosijo milosti!" Po teh besedah je Marija prevzela vlogo srednice med Bogom in ljudmi. Njena naročila: "Prositate milosti", "molite", nas spodbujajo, naj svojih stisk in skrbi ne zadržujemo zase, naj svojih križev ne nosimo sami, naj svojih bolečin ne trpimo sami, ampak naj prihajamo pred Njo in prosimo za pomoč, ki nam jo more darovati samo Bog v svoji vsemočni velikodušnosti.

Za čas, v katerem živimo, bi lahko uporabili Jezusove besede, s katerimi je prihodnost opisal z dogajanjem v Noetovih in Lotovih dneh: "Jedli so, pili, se ženili in se možile do dne, ko je šel Noe

v ladjo in je prišel potop ter vse pokončal. Podobno bo, kakor v Lotovih dneh: jedli so, pili, kupovali, prodajali, sadili in zidali, toda na dan, ko je šel Lot iz Sodome, sta padala z neba ogenj in žveplo in vse pokončala" (Lk 17, 26 - 29). Tudi danes se samo posamezniki zavedajo stanja, v katerega z vsakim sebičnim in nepremišljenim dejanjem stopa človeštvo. Množica pa je zadovoljna. Niso lačni, ne žejni, živijo v blagostanju, ne kruha in ne iger jim ne manjka. Kdo bo danes kot pogajalec stal pred Bogom in ga prepričeval, naj zaradi peščice pravičnih prizanesse vsem (prim. 1 Mz 18, 23 - 32). Za ene ga preprosto ni, drugi ga zasramujejo in omalovažujejo, spet druge je zgrabil krč pričakovanja konca. V samoodrešenškem zaletu so ljudje pozabili, da je

odrešenje dar od zgoraj. Ne more si ga izmisliti človeški razum in ne morejo ga uresničiti naše sposobnosti. Izprosi in sprejme ga lahko samo vera, ki po Marijinem naročilu stori, karkoli nam reče Jezus Kristus.

Zgodovina človeštva, ki bi ji lahko dali tudi naslov Življenjepisi tiranov ali pa Smrt civilizacij, nas uči, da bo naš čas, če ga ne bomo naslonili na Boga in ga živeli iz njega, postal rastišče plevela in najdišče arheologov neke prihodnosti, če si kak nepoboljšljiv sanjač sploh drzne zamišljati kako prihodnost.

Marija pa ostaja na svetih krajih in nas spodbuja k molitvi in k prošnji za milost. Za tistega, ki veruje, so čudeži še mogoči.

p. Stane Zore

ZA DUHOVNO RAST

JUTRANJA MOLITEV - VESELO V NOV DAN

Prvi pozdrav ali pa prva misel, ko se človek - kristjan zbudi, je jutranja molitev. Zato naredi vse, kar je v tvoji moči, da nekaj svežih minut posvetiš Bogu, svojemu Stvarniku. To molitev lahko opraviš, če zmoliš z usti in srcem Tebe ljubim, Stvarnik moj... Ta otroška molitev ni otročja, saj ima v sebi vse, kar naj bi kristjan povedal svojemu Bogu.

Poleg te molitve lahko uporabiš naslednje besedilo:

Jezus, moj prijatelj, hvala ti za prete-

klo noč. Dobro sem se odpočil in danes sem tako poln moči. K tebi se obračam s prošnjo:

Jezus, daj da da bo moja vest kot visoka smreka, ki se dviga proti nebu; daj da bo moja velikodušnost kot studenec, ki vedno daje in se nikdar ne izčrpa; da bo moja duša kristalno čista kot potoki, ki jih roče beli snežni zameti; da bo moja volja kot granit, ki se nikoli ne okruši; da bo imela moja mladost na vseh stezah tebe za prijatelja in spremljevalca; da me bo povsod spremljalo

čuteče oko tvoje in moje Matere Marije; da bom imel odprte oči in razumevajoče srce za bolne, lačne in trpeče.

Jezus, vsak obisk pri tebi v cerkvi naj mi bo kot srečanje s prijateljem. Tako se bom lahko z zaupanjem pogovoril s teboj, svojim Bogom, o majhnih težavah in načrtih, ki jih imaš z menoj.

Moj angel varuh, dobri Bog me je zaupal tvojemu varstvu. Varuj me pred grehom in nesrečami. Ohrani me dobroga in poštenega.

Končno pa ti predlagam, da častiš svojega Stvarnika s svojo domišljijo.

- 1) Zahvali se Bogu za počitek, ki si ga bil deležen v minuli noči.
- 2) Posveti dan Bogu (več o dobrem namenu v prihodnji številki).
- 3) Spomni se naše nebeške Matere.
- 4) Izroči se svojemu angelu varuhu.
- 5) Zmoli angelovo češčenje.

Prikazal sem ti tri načine jutranjih molitev. Izberi si tistega, ki ti najbolj ustreza. Lahko tudi izbiraš glede na tvoje razpoloženje, pa tudi na čas, ki ga imaš na voljo. Vendar pa naredi vse, da vsako jutro opraviš to važno opravilo. To je prva točka dneva, ki jo je potrebno izpolniti, če hočeš duhovno rasti, se pravi postati vedno bolj dober: z drugo besedo: tako postajaš svet.

p. Pashal

80 let od prikazovanj v Fatimi

Med prvo svetovno vojno se je na Portugalskem hotela uveljaviti oblast, ki je zatirala vero. Leta 1916 se je trem pastirjem, Luciji dos Santos (*1907), Frančišku (1908 - 1919) in Hijacinti Marto (1910 - 1920), trikrat prikazal angel. To se je zgodilo v bližini njihovih domov, ki so bili blizu Fatime. Ta je takrat štela okrog 2500 prebivalcev. Fatima je približno 125 kilometrov oddaljena od Lisbone, portugalskega glavnega mesta.

Angel se je predstavil kot angel miru, drugič kot angel Portugalske. Naučil jih je molitev, ki naj jo vedno molijo in se glasi takole: **"Moj Bog, verujem vate, molim te, upam vate in te ljubim. Prosim te odpuščanja za tiste, ki ne verujejo, ne molijo, ne upajo in te ne ljubijo."** Zmeraj jih je vabil, naj molijo in se žrtvujejo v zadoščenje za grehe sveta. Angel jih je pripravil na srečanja z Marijo. Gospa se jim je prvič prikazala 13. maja 1917 nad hrastičem na kraju, kjer so pasli in se igrali. Naročila jim je, naj se na tem kraju zbirajo šest mesecev zapovrstjo ob istem času in naj veliko molijo rožni venec, da bodo izprosili mir na svetu in konec vojne. Vsakega 13. so se pastirji zbrali ob hrastiču, razen meseca avgusta, ko jih je župan od 13. do 15. zaprl. V mesecu juliju jih je Marija naučila še eno molitev, ki jo molimo tudi

mi med rožnim vencem: **"O Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja, privedi v nebesa vse duše, posebno še tiste, ko so najbolj potrebne tvojega usmiljenja."** V šestem prikazanju jim je Gospa razodela svoje ime - *Gospa rožnega venca*. Pri vsakem prikazanju se je povečevalo število obiskovalcev; pri zadnjem naj bi jih bilo že okrog 70 000. Meseca oktobra jih je veliko prišlo tudi zato, ker je bil za ta mesec že v juliju, avgustu in septembru napovedan čudež, ki ga lahko imenujemo sončni čudež. Sonce je zgubilo svoj sijaj in je postalo kakor luna, tako da je bilo vanj mogoče gledati. Trikrat so opazili vrtenje sončnega roba ter iz njega usipajoče se iskre. Potem je sonce dobilo vijolično in pomarančno barvo in s tema barvama je bila potem obarvana tudi zemlja.

Kaj je Fatimska skrivnost? Fatimsko skrivnost je Gospa razodela meseca julija in ima tri dele, od katerih zadnji še ni bil uradno objavljen. Prva dva dela je Lucija napisala leta 1941, Cerkev pa ju je posredovala naslednje leto. Prvi del je videnje pekla, drugi del skrivnosti pa je napoved druge svetovne vojne in češčenje Marijinega brezmadežnega Srca. Znamenje napovedi druge svetovne vojne je bilo v noči med 25. in 26.

januarjem 1938 in sicer med 20.45 in 1.15 in je bilo vidno tudi iz naših krajev. Bila je to noč, ki je bila osvetljena z neznanom svetlobo. Tretji del fatimske skrivnosti še vedno ostaja zaprt v Vatikanskih arhivih. Napisan je bil leta 1944 in bil poslan papežu. Papež Janez XXIII. je pismo prebral, vendar je menil, da ni primerno, da se objavi. Leta 1963 je v nemški reviji izšel članek, ki naj bi razkril tretjo fatimsko skrivnost. Mnogo je bilo, je in bo ugibanj, ali je tekst, ki je prišel v svet, avtentičen ali ne, ker noče nihče potrditi ali zanikati pristnosti.

Najbolj pomembno se mi zdi, da spolnujemo Marijino naročilo trem pastirjem, da zadoščujemo za grehe sveta in za svoje grehe, ter da radi častimo Marijino brezmadežno Srce. Radi opravljajmo tudi pobožnost prvih sobot. Marija je Luciji rekla, da bo njeno Srce pribežališče in pot, ki jo bo vodila k Bogu. Lucija še danes živi v Karmelu v Coimbri, stara pa je 90 let.

Cerkev je kmalu začela zasliševanja in preverjanja v zvezi s prikazani. Leta 1919 so ljudje že sami iz svojih sredstev zgradili kapelico. Tamkajšnji škof José Correia da Silva je 13. oktobra 1921 dovolil mašo na prostem, leto kasneje pa so začeli graditi baziliko. V Fatimi so se začela spreobrnjenja in ozdravljenja, ki

niso bila naravno razložljiva. 13. oktobra 1930 pa je škof José uradno razglasil prikazovanja za verodostojna. Papež Pij XII. je leta 1944 v liturgijo uvedel praznik Marijinega brezmadežnega Srca, ki se sedaj praznuje v soboto po prazniku Srca Jezusovega.

13. maja 1946 so kip fatimske Gospe okronali, potem pa je začela hoditi okrog po svetu.

Povsod je bila lepo sprejeta in ob njej so se zgodili mnogi čudeži. Papež Pij XII. je leta 1952 posvetil Rusijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu, kot je želela Gospa v drugem delu Fatimske skrivnosti. Papež Pavel VI. je med drugim Vatikanskim koncilom poslal v Fatimo zlato rožo in obnovil posvetitev Marijinemu Srcu, ob petdesetletnici prikazovanj pa jo tudi obiskal. Tudi sedanji papež Janez Pavel II. je bil v Fatimi 13. maja 1982, leto dni po atentatu v Rimu, da se je zahvalil Mariji, da je ostal živ.

Vidca Frančišek in Hijacinta sta kmalu umrla. Sedanji papež pa jima je leta 1989 priznal junaško stopnjo kreposti. Pokopana sta v baziliki v Fatimi.

Letos je ob obletnici prikazan glavno sveto mašo daroval nemški kardinal Joachim Meisner, zbralo pa se je okrog 300 000 romarjev.

br. Tadej Inglič

ZGOVOREN MOLK

Salomonov tempelj v Jeruzalemu so imenovali najprej kralj David in potem njegov sin Salomon ter vsi njuni kamnoseki, zidarji in delavci hiša Gospodu, namreč Bogu. O tem sveto pismo poroča: "Hišo so zidali s kamni, ki so bili obdelani že v kamnolomu, tako da se pri zidanju hiše ni slišalo kladivo, ne dletó ne kakršnokoli železno orodje" (1 Kr 6, 7). Ta molk je zgovoren. Odkriva nam veliko vnemo in spoštovanje.

Naše ljudsko izročilo nam pripoveduje, da je Marija v prikazanju na Skalnici naročila grgarski pastirci Uršuli Ferligoj: "Povej ljudstvu, naj mi tukaj postavi hišo in prosi milosti!" Uršula in ljudstvo so razumeli, da je Marija s tem naročila zidati cerkev. Pri vsaki cerkvi začetimo božjo bližino in se najlepše pridružimo s klicem: "To ni nič drugega, kakor hiša Božja in vrata nebeška" (1 Mz 28, 17). Tako je vzkliknil očak Jakob po svojih sanjah o lestvi, postavljeni od zemlje do nebes.

Zaradi Marijinega prikazanja in njenega naročila so ljudje pri zidanju cerkve na Skalnici delali vnemo in spoštljivo. Med delom so našli še kamnito ploščo z vklesanim napisom: Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj. Blagoslovljena ti med ženami! To jih je

še bolj razvnelo in jih utrdilo v spoštovanju. Del te plošče je v svetogorski cerkvi ohranjen. Vzidan je na steni za velikim oltarjem. Molče nam govori o zidanju cerkve.

Iz istega časa so tudi listine v Frančiškanskem provincialnem arhivu v Ljubljani. S pomočjo p. Brunona Korošaka s Kostanjevice v Novi Gorici sem izmed njih razbral latinsko besedilo iz leta 1542. To je bilo že drugo leto zidanja cerkve na Skalnici. Listina je označena s številko 6. Navajam jo v slovenskem prevodu:

"V Kristusovem imenu! Amen. Od njegovega rojstva leta tisoč petsto dvainštirideset, v peti indikciji, v sredo, šestindvajsetega dne meseca aprila.

Sklenjeno v Gorici v pisarni deželnega urada.

Navzoči gospod Ožbolt Tonsus, gorški meščan, in učitelj Frančišek Sevarij, Hrvat, bivajoč v Gorici, izbrani, poklicani in naprošeni prič.

Pristopil je plemeniti gospod Peter Cronsol iz Gorice in sprejel plačilo dvesto petnajst zlatnikov, računano za vsak zlatnik po dvajset setinov in tako je tukaj dejansko prejel plačilo v srebrnih kovancih marcelih in mocenikih. Te so mu izročili Matija Sebrelic, Štefan Hause-

nik in Gabriel Mihostic, ključarji in upravitelji cerkve svete Marije nad Grgarjem. Povedali so, da vsi Solkanci vedo za to izplačilo in ga odobravajo. Prejemnik pa je zase in za svoje dediče oddal in prodal imenovanim ključarjem vsakoletno izravnalno povračilo en star žita po goriški meri (približno 80 litrov). Navzoči ključarji so izplačali, kupili in sprejeli za imenovano cerkev pravico, da bo gospod Peter sam in njegovi dediči vedno vsako leto tej cerkvi oddal en star žita vsakokrat po vnebovzetju blažene Device meseca avgusta, dokler se dajatve ne oprosti. Bilo je namreč izrecno dogovorjeno, da se more bodisi sam bodisi njegovi dediči oprostiti kadarkoli z enakim plačilom dvesto petnajstih zlatnikov posebej in izpričano.

Z navedeno vsoto sta izplačani, kupljeni in sprejeti dve njegovi brajdi, posajeni s trtami in drevesi. Razprostirata se zraven vasi Solkan blizu pristave. Ena izmed njiju meji z zemljiščem gospodov bratov z Višice, s poljem plemenitega gospoda Martina Proderla, s tretje strani s Petrom Vodopivcem in z občinsko potjo in po sredi brajde teče potok. Druga meji z Jurijem Kužnim, s travnikom Jurija Pujsika in z občinsko potjo ter se združi z ono prvo, razen na nekaterih zaraščenih mejnih delih. Kupci ju prevzamejo v popolno last in posest ter razpolaganje s popolno pravico zastavljanja. Navedenim kupcem, ki so v zgoraj navedenem

imenu izplačali denar, prodajalec obljublja zase in za svoje dediče, da bo zgoraj napisano prodajo branil proti komurkoli in jo ohranjal ter ji ne bo nikoli nasprotoval pod obveznostjo vsega svojega imetja, premičnega in nepremičnega, sedanjega in prihodnjega.

Petrus De Portis, javni notar po cesarjevi oblasti je pri vsem navedenem bil navzoč ter naprošen napisal in potrdil."

Svetogorska cerkev je v listini navedena kot cerkev svete Marije nad Grgarjem. V tem je sled k pastirici Uršuli Ferligoj in k Marijinemu prikazanju.

Cerkev upravljajo trije ključarji in vsi trije so novi. Dve leti pred tem pri podelitvi zemljišča za novo cerkev so bili navzoči drugi. Ključarji upravljajo cerkveno premoženje in se pri sklepanju kupne pogodbe sklicujejo na svoje sovaščane v Solkanu, da vsi vedo za nakup dveh vinogradov in to odobravajo. Čudno, da se nič ne sklicujejo na solkanskega župnika. Ali bo on prevzel upravljanje cerkve šele tedaj, ko bo posvečena? Če je tako, je v listini tudi molk o župniku zgovoren in pove, da cerkev še zidajo. Prodajalec vinogradov je plemič Peter Cronsol. Pogodbo razumem tako, da je on od svojih podložnikov v teh vinogradih prejemal vsako leto en star žita in s prodajo vinogradov bodo isti

podložniki oddajali to dajatev Marijini cerkvi nad Grgarjem. Ta je takrat dobivala res veliko darov, da je poleg izdatkov za zidanje ostalo še denarja za nakup vinogradov.

Od Solkana do Gorice je bila v času te listine obdelana zemlja. Danes je ostala tam ena sama kmetija. Vse drugo je pozidano. Zato je družina Marijine hiše še večja in še večja tudi njena materska ljubezen in pomoč.

p. Pavel Krajnik

Sveta Gora 1717

*Obsodba sodišča
je zlila življenja
na kamne morišča
in s tankimi,
čvrstimi nitkami groze
prepredla oči
in srca ljudi.*

*V njih ni več smeha;
tesnoba se spušča v tesni,
se plazi po bokih rebri.
Poldan zamolklo rdi
in žalostna zarja večera
jutro vprašuje,
kam se je skrila uteha.*

*Na Gori Kraljica presveta
za bol se človeško solzi,
ker ve, da krivica boli;
s Sinom v naročju
krike in stoke posluša,
rane človeške blaži:*

*v zlato je krono odeta
in kliče:*

Moji ste, moji ste vsi!

p. Stane Zore

Goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej

V svetogorski baziliki v grobnici za glavnim oltarjem počiva velik Slovenec in velik ljubitelj Svete Gore goriški nadškof Frančišek Borgia Sedej. Preprosta plošča, vzdana v steno nad njegovim grobom, govori takole:

HIC JACET
ARCHIEPISCOPUS GORITIENSIS
FRANCISCUS BORGIA SEDEJ
NATUS CIRCHINAE
DIE 10 OCTOBRIS 1854
DEFUNCTUS GORITIAE
DIE 28 NOVEMBRIS 1931

R. I. P.

Nadškof Sedej je imel veliko zaupanje v pomoč in priprošnjo Svetogorske Matere božje. Gospa L. M. iz Idrije nam je poslala molitev, s katero se ji je nadškof izročal in priporočal:

"Mati božja Svetogorska, kjer slavno kraljuješ, podeli mi svoj materni blagoslov na tej Sveti Gori, kjer je pri Tebi dobilo že na tisoče romarjev pomoč in milosti! Usliši tudi sedaj klice mojega srca ter mi pomagaj v stiski. Tebe prosim, od Tebe pričakujem, v Tebe zaupam, o moja sladka Mati Devica Marija. Amen."

**Frančišek Borgia Sedej
nadškof**

BILO JE PRED 50 LETI

Podoba Svetogorske Matere božje je morala s kraja, ki si ga je izbrala, da bi ljudem delila milosti, kar trikrat v izgnanstvo. Prvič se je to zgodilo po odloku cesarja Jožefa II. o ukinitvi svetogorske božje poti 28. januarja leta 1786, drugič v času divjanja prve svetovne vojne 25. maja leta 1915, tretjič pa med drugo svetovno vojno 21. septembra leta 1943. Na nek način je bilo to tretje izgnanstvo najbolj pretresljivo in žalostno, saj so Marijino podobo v noči s 6. na 7. junij leta 1947 ukradli iz goriške stolnice. Verni ljudje so za tri leta izgubili svojo največjo svetinjo. O tem dogodku piše p. Pavel Krajnik: (Marijina hiša 113 - 114).

"V začetku junija 1947 so si sprosili, da je goriški nadškof Karel Margotti odločil, naj prenesejo tudi milostno podobo iz goriške stolnice na Sveto Goro. V soboto, 7. junija, naj bi jo iz stolnice prenesli v Solkan, kjer bi bila en teden za spodbudo pri ljudskem misijonu. V nedeljo, 15. junija, pa naj bi

jo nesli iz Solkana na Sveto Goro. Torej prav na isti dan, kot so iz ljubljanske stolnice peljali na Brezje milostno podobo Marije Pomočnice. Na Brezje so jo tedaj res pripeljali, na Sveto Goro pa je Marija priromala šele čez štiri leta.

Kako je svetogorska Marijina slika v noči od 6. na 7. junij 1947 izginila v temo, je bilo delno pojasnjeno šele 8. decembra 1988, na praznik Brezmadežne. Tega dne je prišel na Sveto Goro V. V., ki je pri mizi pred pričami povedal, kako je v političnem boju s Slovenci vzel iz goriške stolnice svetogorsko Marijino podobo.

Prve dni junija 1947 je opazil v Gorici slavoloke in drug okras na ulicah in vprašal znance, kakšna proslava bo. Povedali so mu, da bodo svetogorsko podobo prenesli iz Gorice na Sveto Goro. Zanj je to pomenilo priznati, da Sveta Gora pripada Jugoslaviji in ne Italiji. Sklenil je, da bo preprečil pre-

nos. Dogovoril se je z dvema svojima znanecema, da se bo eden zvečer skrila z njim v stolnico in da bosta vrata ponoči od znotraj odprla, drugi pa ju bo z avtom odpeljal izpred stolnice in s seboj bodo vzeli Marijino podobo.

Potem je šel k stolniškemu župniku Giovanniju Tarlanu in mu rekel, naj ne dovoli, da bi Marija iz stolnice šla k Slovencem na Sveto Goro, češ da je Marija njihova. Župnik mu je dejal, da bi jo prav rad obdržal v stolnici, a je dobil odločbo, da jo mora izročiti svetogorskemu svetišču. V. V. je odgovoril, naj župnik njemu prepusti, da bo naredil svoje, in videl bo, da bo Marija ostala tukaj in njega ne bo zadelo nič hudega. Župnik je rekel, da naj, če bo res tako, naredi, kar hoče.

Zvečer sta se V. V. in njegov znanec L. M. v stolnici skrila v spovednice. Ko je cerkovnik cerkev zaklenil, sta od znotraj s silo odprla desna vrata na cerkvenem pročelju. Odvila sta vijake pri kronah na Marijini sliki ter kroni položila na oltar, sliko pa vzela iz okvira. Čakala sta, da bi se pripeljal znanec z avtom, a ga ni bilo. Po dolgem čakanju sta spoznala, da se je premislil. V. V. je vzela sliko in jo skupaj z L. M. nesel po Via Marconi, po Via delle Monache in po Raštelu do hiše L. M. Po mestu nista srečala nobenega človeka. V hiši pa sta naletela na mater L. M. Sin ji je povedal, da sta prinesla svetogorsko podobo. Mati je vzkliknila: "Edini sin, pa tat!"

Svetogorsko podobo sta postavila k steni, kjer je visela njena kopija, o kateri je nekoč starinar Giovanni Gyra trdil, da je izvirnik, slika na Sveti Gori pa kopija.

Čez nekaj časa je V. V. zvedel, da je goriški nadškof izobčil skrivalca svetogorske slike. Šel je k nadškofu in mu povedal, da je sliko vzela, a jo je pripravljen izročiti Vatikanu. Nadškof je bil s tem predlogom zadovoljen.

Neki znanec je peljal V. V. s svetogorsko sliko iz Gorice v Videm, od tam se je V. V. peljal sam z rednim avtobusom v Rim in sliko izročil v Vatikanu nekemu monsignorju Clariziu. To je bilo 12. julija.

Tako je pripovedoval mož po enainštiridesetih letih.

Namesto vesele in slovesne procesije z Marijino sliko je bila 15. junija 1947 iz Solkana na Sveto Goro spokorna procesija v zadoščenje za krivičen odvzem in skrivanje Marijine slike. Procesija je bila velika. Največ ljudi je bilo iz Gorice in okolice, manjše skupine pa iz vse dežele in celo iz Istre. Na Sveti Gori je govoril solkanski župnik Franc Močnik. Povedal je, kako nas boli krivica, da so vzeli in skrili sveto podobo Marijine hiše. Bolečina pa ne more ločiti Matere od otrok. Mati še bolj ljubi svoje otroke, če morajo trpeti. Božja Mati Marija pa v našem trpljenju vidi tudi našo podobnost z njenim sinom, ki je trpel, a je tudi iz trpljenja pokazal rešilno pot."

Podoba je bila vrnjena na Sveto Goro 8. aprila 1951.

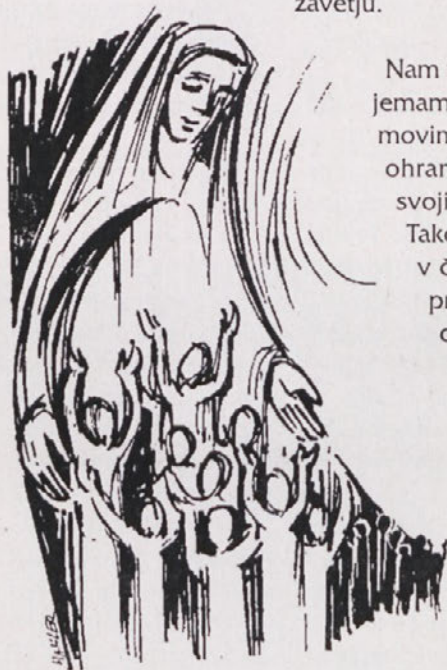
MOLITEV IZSELJENCEV ZA SLOVENIJO

Gospodar veselja in kralj vseh narodov in Jezikov, prosimo Te, razlivalj svojo milost na Slovenijo, domovino naših prednikov in našo duhovno domovino.

Ohranjaj ji svobodo, varnost, mir in pravo mesto v svetovni družini narodov. Podpiraj jo na poti k duhovni in družbeni prenovi po Tvoji volji.

Sprejmi kri, ki je bila darovana za njeno pravico, in vse trpljenje njenih otrok, da bo v zadoščenje za kršitev Tvoje postave na njenih tleh.

Posebej Te prosimo, vlivaj njenim sinovom in hčeram duha edinosti v resnici in pravici, da bo vedno srečen dom vsem, ki skupaj živijo v njegovem zavetju.

Nam v svetu, ki zavestno sprejemamo slovensko duhovno domovinstvo, pa pomagaj, da se ohranimo v dejavni zvestobi svoji zavezi in Tvoji postavi. Tako da bomo živeli Sloveniji v čast in razcvet, deželi, ki ji pripadamo in vsej človeški družbi v blagodejen razvoj in Tebi v slavo, ki Ti jo neprenehoma kličemo.

Duhovno življenje,
2, 1997

PARKIRNI PROSTORI NA SVETI GORI

Parkirni prostori na Sveti Gori so nujnost. Sedanji parkirni prostori so med baziliko in romarskim domom. Kadarkoli je več ljudi, je promet oviran, romarji pa se počutijo nelagodno, saj se morajo nenehno ogibati avtomobilom. Klopi, na katerih se romarji lahko odpočijejo in se okrepcajo "iz svoje torbe", so vedno zabarikadirane z vozili. Kadar pa so romarski shodi večji, avtomobili silijo pred vhod same bazilike, tako da je romarjem otežkočen vhod v baziliko.

Seveda imajo avtomobili tudi neprijeten proizvod - izpušne pline. Ti ob neugodnih vremenskih razmerah, brezvetrje in nizki zračni pritisk, prodirajo v baziliko in samostan, uničujejo bivalno okolje in kulturno dediščino na Sveti Gori. Povedati je treba, da se to dogaja praktično skozi vso romarsko sezono.

Vse to pa ni najhuje.

Hujša je duhovna onesnaženost Svete Gore. Ta se zlasti kaže, ko romarji, izletniki in drugi nimajo prostora, kamor bi postavili svoje vozilo, ali pa ne morejo oditi z Gore, ker je nekdo njihov avto zaparkiral. Takrat se začno jeziti in ne tako poredko iz njihovih ust pride kletev. Ker Slovenci svoje kletve praktično nimamo, si jih sposojajo pri sosedih.

Ta kletev onečasti Tistega, ki je ustvaril lepoto, ki jo mi uživamo.

Ta kletev poniža Tisto, ki je izbrala to Goro, da bi ljudem pomagala v stiski.

In kakor se v živi naravi nič ne uniči, ampak se le spreminja iz oblike v obliko, tako se tudi v duhovnem svetu nič ne izgubi; kletev ostaja in prekletstvo visi nad našim narodom.

Kaj vse morajo možje, redarji, ki z vso dobro voljo in pripravljenostjo prihajajo urejat promet, slišati iz ust tistih, ki se pripeljejo na Sveto Goro.

Naj vam naslednji dogodek, ki ga je zapisal naš pisatelj F. S. Finžgar, osvetli vso strahoto kletev.

"Z bratom sva se sprla - in zakaj? Ljubi Bog - zaradi naše hiše. On je trdil, da bo po očetovi smrti njegova, jaz, da bo moja. Iz spora zaradi "motenja posesti" je nastal pravi fantovski pretep, ki mu nežna mati ni bila kos in je poklicala na pomoč očeta. Krepke klofute so zapele po najinih razpaljenih licih - vmes pa je treščila iz ust očeta - kletev! - prva, ki sva jo slišala od njega. Mati je zajokala, oče si je potegnil klobuk na oči, midva sva onemela. Nič niso bolele klofute, pekla je kletev, strahotno pekla. In nastal

je v hiši molk, ki ga je pretrgala samo najnujnejša beseda. Če bi bila midva tedaj poznala obup, bi bila obupala. Taka je bila bolečina. Oče naju ni pogledal, mati se ni ukvarjala z nama. Strmela sva v knjige, toda črke so bile vse zabrisane, od najinih solznih oči nečitljive.

Drugi dan je bila sobota. Ob delopustu naju pokliče mati v čumnato: "Ali vidita, kaj sta naredila?. Oče je klel - na vaju je ta greh. Pojdita in prosita Boga, da vama odpusti!" Tiha in strta sva šla k večernicam in - k spovedi. Laže nama je bilo, ko sva se vrnila domov. Toda večer je bil vendarle še puščoben, tih, in nič veselega ni bilo v sicer tako prijetnem delopustu.

Drugo jutro nama je zastala sapa, ko sva zagledala, da je poleg matere pokleknil tudi oče pred oltar k sv.

obhajilu. Oče, ki je šel v postu, v adventu in še enkrat kje na božji poti - pa na to navadno nedeljo pred oltarjem! Bolela naju je ta očetova pokora, da sva vsa plaha sedla k zajtrku, ki ga je mati pripravila izredno dobrega in obilnega. Skozi okno je sijalo sonce na belo pogrnjeno mizo. In še preden smo zajeli, je spregovoril oče: dovtip je bila prva beseda, da se mu je zasmejala mati in sva se za njo srečna zasmejala še midva. Po zajtrku smo šli vsi na vrt. Oče si je zažvižgal veselo pesem, mati je utrgala nagelj in - mu ga ponudila.

Kakor vonj rož je bila ta sončna nedelja, ki ni o vsem, kar je bilo, ničesar več vedela."

Prešeren je zapisal:

"Gorjancev naših jezik potujčevši si kriv, da kolne kmet molitve bravši."

Za Sveto Goro bi lahko to bodico zapisali tudi takole:

Ker mesta ni, kjer bi lahko parkiral, si kriv, da romar kletve bo razdiral.

Ta duhovna onesnaženost Svete Gore nas je silila, da smo večkrat prosili novogoriško občino in solkansko krajevno skupnost, naj naredijo parkirne prostore. Že obstoječi načrt iz prejšnjih let je bil sprejemljiv. Ta načrt je uporabil že obstoječe parcele, se pravi, prostor, ki je že med obema vojnama, seveda v manjšem obsegu, služil temu namenu. Tu so bile parcele, kjer se je ustavljala konjska vprega, kovačnica za podkovanje konj in pašniki, kjer se je žival lahko

sprehodila in si odpočila. Ti prostori in stavbe so bili v 1. svetovni vojni razdejani, po njej delno popravljani, v 2. svetovni vojni pa niso obstali. Dolga leta po vojni so skušali čimbolj onemogočiti božjepotno delovanje in ti prostori so se zarasli. Tako je sedaj napočil čas, da se ta prostor ponovno uredi za prvotno namembnost.

Ko bodo parkirni prostori končani, bo vsaj delno odstranjena duhovna onesnaženost nad nami. Živa narava bo hitro zacelila razpokanost, ki jo je prizadela. Živo stvarstvo se celi hitreje kot pa duhovno!

p. Pashal Gorjup

Srečanje obeh Goric

Geslo letošnjega srečanja je bilo - *Sprava: božji dar in vir novega življenja*. Na zadnjo nedeljo v maju smo se romarji goriške in koprške škofije zbrali na Sveti Gori pod okriljem Svetogorske Kraljice. Pri slovesni maši, ki jo je ob somaševanju goriškega nadškofa p. Antonia Vitala Bommarca ter drugih duhovnikov z obeh strani meje vodil koprski škof msgr. Metod Pirih, je sodeloval tudi župnijski zbor s Kapele v Novi Gorici. Srečanje je namreč sovpadalo s praznikom Svete Trojice, ko Kapelski verniki skupaj kot župnija poromajo na Sveto Goro.

Letos smo se zbrali v znamenju obletnic: 280 let, odkar je bila kronana milostna

podoba Svetogorske Kraljice; 10 let medsebojnih srečanj med Goricama. Maša nas je res povezala med seboj, saj je bila "sestavljena" iz štirih jezikov: slovenskega, italijanskega, furlanskega in latinskega.

Na koncu slovesnosti smo se v procesiji preselili k stranskemu vhodu v baziliko, kjer je spomenik *Spravi in miru* (Concordia et pax). Tam smo opravili krajšo molitev, v kateri smo med drugim prosili, da bi v Njem, ki je resničen mir, našli svojo tolažbo.

Svetogorska Kraljica pa nam kliče: nasvidenje prihodnje leto!

br. Janez

Prošnje Svetogorski Kraljici

Prosim te za zdravje in mir v družini.

M. K.

* * * * *

* * * * *

Sveta Marija!

Prosim te, pomagaj mi, da ozdravim in spoznam sebe ter božjo resnico. Prosim, moli zame. Hvala.

Katarina

* * * * *

Draga moja sveta Mati!

Pomagaj mi, da se najdem in da zaživim novo, boljše življenje z mojim zaročencem!

Željka

* * * * *

Gospod,

pomagaj svim bolanim i lačnim i daj im božjo besedo u Gospodu Jezusu Kristu. Amin.

Zorica

* * * * *

Marija,

prosim te zdravja, sreče in duševnega miru.

Roman

Marija!

Pomagaj, da si ustvariva toplo gnezdece in da bi najina ljubezen živela do konca najinih dni.

A. & A.

* * * * *

Draga Mati Sv. Marija!

Prosim Te za zdravo in srečno življenje. Da bi imela v prihodnosti zdrave in lepe otroke in srečno družino. Da ne bi živeli v pomanjkanju in da bi čimprej dobila drugo, boljše službo, ki bi jo z veseljem opravljala. Da bi bila z Z. srečna in da bi moj Z. uspel v svojem delu. Da bi se doma dobro razumeli in bi bili vsi zdravi. Prosim Te za srečo mojih staršev. Prosim Te, da bi se z Z. finančno dvignila, da bi si lahko kupila stanovanje in se ne bi več tako matrala.

Kesam se za vse storjene napake in grehe. Odpusti mi. Še enkrat Te lepo prosim za srečno in zdravo življenje mene in vseh mojih. Hvala.

M.

Zahvale Svetogorski Kraljici

Svetogorska Kraljica, zahvaljujem se Ti za zdravje in srečo in te prosim milosti in odpuščenja za celo družino.

Anja K.

* * * * *

Hvala Ti, o Marija, za vso milost, ki mi jo daješ in hvala Ti za srečno vrnitev domov z dolge romarske poti.

Branka

* * * * *

Hvala Ti, Mati Božja, Devica Marija, za mojo uslišano prošnjo.

N. G.

* * * * *

BOG, zahvaljujem se Ti za vse. Bodi vedno z nami. Ne zapusti nas. Daj, da bi se zmeraj ljubila in bila skupaj do konca najinih dni.

Giani

* * * * *

Draga Marija! Hvala Ti za varstvo, za ljubezen, za srečo, za družino, za zdravje! Prosim Te, vedno mi pomagaj! Hvala Ti za vse!

M.

Svetogorska kraljica, hvala za zdravje in srečo, prosim Te za mir in milost za celo družino.

Uroš K.

* * * * *

Marija, hvala za pomoč in prisotnost v moji družini, med mojimi sorodniki in prijatelji. Ostani z nami vedno in povsod. Priporoči nas svojemu sinu Jezusu. Hvala.

Tvoja hvaležna častilka

* * * * *

Hvala Ti, za vse kar si naredila za nas. Prosim te še naprej za zdravje moje cele družine, posebno moža, pomagaj da ozdravi, za srečo in ljubezen v naši družini. Hvala Ti za vse.

N.N.

* * * * *

Hvala Ti Marija za vse, stoj nam z Jezusom vedno ob strani!

R., Julijana, T.

* * * * *

Zahvala Materi božji za vse dobrote v življenju.

Monika, Ž., Ančka

Ljubka Šorli, pesnica, učiteljica, narodna in kulturna delavka se je rodila leta 1910 v Tolminu. Šolo je obiskovala na Jesenicah, Tolminu in Gorici. Leta 1933 se je poročila z Lojzetom Bratužem, učiteljem, pevovodjem in glasbenikom. Mož je 1937 leta postal žrtev fašističnega nasilja. Za pesnico sledijo leta preganjanja, med vojno zapori. Po vojni se je Ljubka posvetila učiteljskemu poklicu. Umrla je leta 1993 v Gorici. Svoje pesmi je objavljala zvečino v katoliški periodiki v Gorici in Trstu. Njene pesmi pa so izšle tudi v večih pesniških zbirkah.

Šorlijeva je napisala mnogo pesmi o Sveti Gori. Pesem "Svetogorska mati" je napisala leta 1939, leta 1989 pa je k tej pesmi napisala dodatek. Glasbenik Jože Trošt je to pesem tudi uglasbil.

Branko L.

SVETOGORSKI MATERI

Mati naša Svetogorska,
mati angelskih lepot,
k tebi brepenti v višine
naš ubogi, revni rod.

Z božjim Detetom v naročju,
blizu sonca, blizu zvezd
bivaš ti, deviška Mati,
da odjemlješ nam boleost.

K tebi, Mati s Svete Gore,
dvigajo se nam roke
milosti z višave troši
v našo bedo in gorje.

Sveta Gora že stoletja
tvoj izvoljeni je kraj;
kdor ga enkrat obiskal je,
vroče si želi nazaj.

Iz dolin na goro k tebi
radi romamo pojoč.
Ti zvesto nas pričakuješ -
naš pogum si, naša moč.

Tvoja milostna podoba
siplje luč v temotni čas.
skoz vibarje, o Marija,
z ljubim Sinom spremljaj nas.

Ljubka Šorli

